

Rostock – en ort med hälsotraditioner

Brunnsmuseet med örtagården

Dals Rostock är ett samhälle med rik historia vad det gäller hälsa. Redan på medeltiden kom man hit för att få del av det hälsobringande vattnet. Två andra hörnspelare i samhällets hälsohistoria är Kroppefjälls Sanatorium samt de stora odlingarna av medicinalväxter till apoteken.

Brunnsmuseum och kafé

Rostocks Brunns- och Badanstalt är en av Sveriges äldsta hälsobrunnar. Den drevs i ungefär 200 år - från mitten av 1700-talet till 1948. Hit kom brunnsgäster resande från när och fjärran för att dricka det järnhaltiga vattnet och ta del av olika behandlingar som ångbad, kolsyrebad, massage och gyttjebad. En nyutkommen bok om hälsobrunnen finns att köpa i museet och i Kerstins Ateljé.

I den gamla restaurangbyggnaden från 1700-talet finns idag ett innehållsrikt hembygdsmuseum med mängder av gamla föremål som berättar om livet förr. I olika rum kan man se föremål från brunns-epoken, jordbruket, skifferbrytningen, skolan samt medicinalväxtodlingen.

På museets övervåning finns en apoteksofficin uppbyggd som den kunde se ut i början av 1900-talet. Ett av länets första apotek var förlagt till Dals Rostock eftersom här var både kurort och säte för provinsialläkaren.

Apoteket i Brunnsmuseet

I museet finns en liten butik med försäljning av böcker och kort samt lotteri.

I Brunnsparken kan man även se gamla byggnader från trakten; sädesmagasin, smedja samt ett torp från 1811.

I den gula läkarvillan finns ett trevligt sommarkafé med hembakat.

Man kan också få prova på brunnsdrickning vid hälsokällan.

Brunnsparken, museet och de gamla byggnaderna ägs av Kroppefjälls Hembygdsförening.

Hembygdsmuseet och kaféet har öppet alla dagar kl 11-17 från 25 juni till 20 augusti.

Kontakt för museet:

Bertil Larsson, tel: 0702-95 29 96

Kontakt för kaféet:

Monica Johansson, tel. 0706-82 06 70

Adress till örtagården, museet och kaféet:
Brunnsparken, 464 50 Dals Rostock.

Det finns handikappanpassad toalett i kaféet. Personer med rullator eller rullstol kan ta sig fram i örtagården och i nedervåningen av museet. Guidning kan beställas. Se sista sidan.

Örtagård med damm och geologisk avdelning

Örtagården är ett Eldorado för alla som har det minsta intresse för växter, odling och kulturhistoria. Här finns omkring 300 växter, alla med någon form av användning eller intressant historia. Det är krydd- och medicinalväxter, färg- och spånadsväxter, häx-och trolldomsörter samt gammeldags trädgårdsväxter. Många är sådana som växer vilt i naturen. Alla växter har en tydlig skylt i bekväm läshöjd, där man kan läsa om historia och användning. Kring den stora dammen kan man studera intressanta vattenväxter. Två bäckar rinner ner i dammen och det finns också en liten mosse med växter som trivs på myrmark.

Örtagården anlades 1986 till minne av Johannes Henriksson som levde och verkade i Dals Rostock kring förra sekelskiftet. Henriksson var en av Sveriges främsta kännare av medicinalväxter och Dals Rostock var då ett centrum för Sveriges medicinalväxtodling. Folk kom hit från hela landet för att gå på kurser och Henriksson skrev många böcker i ämnet. Flera av dem finns att köpa i nytryck i museet intill. I anslutning till apoteket finns även en utställning om medicinalväxtodlingen.

Örtagården drivs av Kerstin Ljungqvist som även har skrivit boken "Nyttans Växter".

Det är en omfattande uppslagsbok med beskrivningar av över tusen växters användning förr och nu, rikt illustrerad med Kerstins egna foton och akvareller. Boken är också en historik över medicinalväxtodlingen i Sverige, med betoning på Johannes Henrikssons verksamhet i Dals Rostock.

Vid dammen finns även en demonstrationsbikupa med information om binas liv och nytta.

Humleporten till örtagården

Skifferutställning

Dals Rostock ligger vackert på slutningen av Kroppefjäll, vilket ur geologisk synvinkel är ett unikt och mycket intressant område. Bredvid örtagården och dammen finns en geologisk avdelning, där det på ett enkelt och pedagogiskt sätt presenteras bergarter och mineraler från trakten. Betoneringen ligger särskilt på skiffer eftersom det i trakterna kring Rostock har bedrivits mycket skifferbrytning. Många gamla skiffertak finns fortfarande kvar på husen i samhället.

Stor konstärsateljé

Alldeles nära parkeringen till Brunnsparken och örtagården finns Rostocks gamla vackra församlingshem med 4,5 meters takhöjd i stora salen. Här har Kerstin Ljungqvist en konstnärsateljé som är öppen för besökare året runt. Man kan titta på dekorationsmålning, växtakvareller, egentillverkade möbler, pappslöjd, bokbinderi, kalligrafi, sömnad med mera. Köket är målat som ett apotek från 1700-talet. Det finns även en spännande butik med Kerstins egna alster. böcker och kort, keramik, glas, spel, karameller och choklad. Ateljén är Kerstins arbetsplats och är öppen i stort sett varje dag året runt.

Bakom ateljén finns ett vackert växthus och uthuset strax ovanför har byggts om till orangeri. Bredvid växthuset finns även försäljning av plantor.

Bilder från ateljén.

Väntsalen

Järnvägsstation i halv skala

I mitten av samhället, ca 1 km söder om Brunnsparcken, finns en storskalig modell av ortens gamla vackra järnvägsstation. Den uppfördes år 2000 på sin gamla plats, nära ortens enda livsmedelsaffär. Den ursprungliga stationen från 1908 var mycket vacker med tinnar och torn, snickarglädje och drakornament. Den revs 1941 och ersattes av en station i funkisstil. som i sin tur revs 1974. En ideell förening, Stationshusföreningen, har rekonstruerat den gamla stationen efter gamla fotografier och även återskapat interiörerna med väntsalen, expeditionen och stinsens bostad. Det går bra att gå in och titta, även om det innebär att man får böja på ryggen (inre takhöjd är 1.44). Nyckel finns att låna i affären för en kostnad av 40 kronor per tillfälle. Affären är öppen alla dagar kl. 10-19.

Kroppefjäll - det gamla sanatoriet

Kroppefjälls Sanatorium byggdes som sjukhus för lungtuberkulossjuka och drevs mellan 1911 och 1960. Det uppfördes högt uppe på berget, den friska skogsluften ansågs välgörande för de sjuka. På det forna sanatorieområdet finns idag vandrarhem, restaurang samt hotell med spa. Området är både vackert och intressant. De flesta byggnaderna är bevarade och i skogen omkring finns en promenadstig med 25 monument från sanatorietiden, uppförda av sten och trä. Det är bl.a. tempel, fyrfat och inskrifter i berget som manifesterade kampen mot sjukdomen. Här finns även ett par fina utsiktsplatser där man kan se ända till Kinnekulle på andra sidan Vänern.

Harpan med olika långa stockar att spela på

År 2011 firade sanatoriet 100 år. Då utkom även en bok om sanatoriet, "När livet tog en omväg", skriven av Per-Olof Lampers och Kerstin Ljungqvist. Sanatoriet är idag ett tillfälligt asylboende för flyktingar. Det går fint att beställa lunch eller middag för besökande grupper.

Textilmuseum Tant Vanja

Mitt emot ateljén finns ett mysigt litet textilmuseum. Det är Kerstin Lindeberg som i många år samlat på äldre textilier, redskap och annat som har med det gamla textilhantverket att göra. Hon har uppkallat museet efter sin svärmor Vanja och målet är att fånga upp gamla kunskaper som är på väg att glömmas och föra dem vidare till nya generationer. De som vill får gärna pröva på att karda, spinna, väva, knyppla, sticka eller något annat som hör de gamla teknikerna till. De små rummen på nedervåningen visar olika teman under olika årstider. Museet är handikappanpassat och det går att ta sig in med rullstol.

Kerstin Lindeberg utanför textilmuseet.

Textilmuseet är öppet
alla dagar kl 11-17 från
25 juni till 20 augusti .

Kontakt:
Kerstin Lindeberg.
Tel: 0707-59 23 72

Interiör från textilmuseet.

Bertil Larssons trädgård

I centrala Rostock, på Brunnsvägen 68, ligger en privat trädgård som verkligen är något utöver det vanliga. Bertil är med i trädgårdsamatörerna och har här samlat tusentals olika sorters växter från hela världen. Det finns växter överallt, högt och lågt, knappt en plätt att sätta fötterna på. Han har även en blogg: tradgardirostock

Kontakta Bertil om du vill komma och titta på trädgården:

Telefon: 0530-204 96, mobil : 0702-95 29 96, E-post: bertil.larsson98@gmail.com

Bertil Larsson

Julros i Bertils trädgård.

Guidningar, vandringar och föredrag

Kerstin Ljungqvist berättar gärna om växternas användning, om medicinalväxtodlingen och rektor Henriksson, om hälsobrunnen, sanatoriet, järnvägsstationen och annat intressant. Beställ gärna en guidning.

Från örtagården är det nära till skogen och berget med fina utsiktsplatser.

Kerstin tar dig gärna med på en liten vandring, visar fina platser och berättar om växternas användning förr och nu, om folktro och medicin.

Kerstin åker även ut och håller föredrag i olika ämnen.

Örtagården och växtförsäljningen är öppen alla dagar, dygnet runt under maj-september. Ateljén är öppen alla dagar kl 11-17 från 25 juni till 20 augusti .

Ateljén är även öppen året runt men har, utom på sommaren, inga bestämda tider. Ring för säkerhets skull före besök. Kontakt för örtagården, ateljén och stationshuset: Kerstin Ljungqvist. Tel: 0530-20680 eller 0730-58 68 47

Örtagården

Växthuset med förstuga

Växthuset interiör